

Warszawa, dnia 24 stycznia 2019 r.

Sygn. akt VI Ka 268/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie :

Przewodniczący: SSO Jacek Matusik

protokolant: sekr. sądowy Robert Wójcik

przy udziale prokuratora Ewy Gołębiowskiej oraz oskarżycieli posiłkowych D. O. i P. O.

po rozpoznaniu dnia 24 stycznia 2019 r. w Warszawie

sprawy G. O. s. M. i M., ur. (...) w W.

oskarżonego o przestępstwo z art. 209 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżycielkę posiłkową D. O.

od wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie

z dnia 19 października 2017 r. sygn. akt V K 90/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu

w Wołominie; zasądza od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Wołominie na rzecz

adw. A. M. kwotę 619,92 zł obejmującą wynagrodzenie za pomoc prawną udzieloną oskarżycielce posiłkowej z urzędu w instancji odwoławczej oraz podatek VAT.

Sygn. akt VI Ka 268/18

UZASADNIENIE

G. O. został oskarżony o to, że oskarżonego o to, że: w okresie czasu od 15 listopada 2012 roku do 30 listopada 2013 roku w miejscowości M. woj. (...) uporczywie uchylał się od ciężącego na nim z mocy wyroku Sądu Rejonowego w Wołominie III Wydział Rodzinny i Nieletnich sygn.. akt III RC 513/98 obowiązku łożenia na utrzymanie dzieci D. i P. O., przez co naraził ich na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, tj. o czyn z art. 209 § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 19.10.2017 roku, sygn. akt V K 90/14 Sąd Rejonowy w Wołominie uniewinnił oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Od powyższego wyroku apelację wniosła oskarżycielka posiłkowa D. O., która zaskarżyła orzeczenie w całości na niekorzyść oskarżonego. Z treści apelacji wynika, iż skarżąca zarzuca wyrokowi błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę, a wyrażający się w niezasadnym uznaniu, iż fakt niepłacenia przez oskarżonego alimentów wynikał z przyczyn od niego niezależnych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja wniesiona przez oskarżycielkę posiłkową jest zasadna w stopniu oczywistym, wobec czego zgodnie z art. 454 § 1 k.p.k. w zw. z art. 437 k.p.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 30.06.2015r., zaskarżony wyrok podlegać musiał uchyleniu, a sprawa niniejsza winna być przedmiotem ponownego rozpoznania.

Rację ma skarżąca wskazując, że Sąd Rejonowy błędnie ustalił, iż w okresie zarzutu oskarżony G. O. nie miał realnych możliwości wywiązywania się z ciężącego na nim obowiązku alimentacyjnego względem D. i P. O., a tym samym w jego zachowaniu brak jest złej woli niezbędnej dla ustalenia, że jego zaniechanie miało charakter „uchylania się” od obowiązku alimentacyjnego. W ocenie Sądu Okręgowego rację ma bowiem skarżąca, że ustalenie takie jest zupełnie dowolne, a to z powodu faktu, iż zostało oparte wyłącznie o nieobiektywne dowody, które nie zostały przez Sąd I instancji w żaden sposób zweryfikowane, a chociażby poddane jakiegokolwiek ocenie. Ustalenia te poczyniono w przeważającej mierze w oparciu o wyjaśnienia oskarżonego oraz zeznania członków jego rodziny – brata S. O. oraz byłej żony z którą wspólnie zamieszkuje i wychowuje dzieci I. O., którzy z przyczyn oczywistych mieli interes by sytuację oskarżonego przedstawić w sposób dla niego jak najbardziej korzystny. Każde bowiem pieniądze przekazane przez oskarżonego pokrzywdzonym w niniejszej sprawie (dzieci ze związku pozamałżeńskiego) pomniejszałyby dochód, który mógłby on przeznaczyć na potrzeby rodziny, którą faktycznie tworzy z I. O. i ich wspólnymi dziećmi. Pozostałe dowody takie jak zaświadczenie z ZUS, PUP i UM również nie są wystarczające do uznania, iż faktycznie w okresie zarzutu oskarżony nie miał z przyczyn obiektywnych pozbawiony był możliwości zarobkowych. Zwrócić bowiem należy uwagę, że okres objęty zarzutem to okres od 15 listopada 2012 roku do 30 listopada 2013 roku. W tym czasie faktycznie oskarżony był zarejestrowany jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku ale dopiero od dnia 15 marca 2013 roku. Wcześniejszy okres kiedy był zarejestrowany jako bezrobotny – od 10.09.2011r. do 14.11.2012r. nie został zaś uwzględniony przez prokuratora w zarzucie, mimo, że zawiadomienie o przestępstwie dotyczyło także tego okresu. Zwraca również uwagę, iż oskarżony ponownie (w dniu 15.03.2013r.) zarejestrował się w urzędzie pracy, gdy powziął wiadomość, że toczy się postępowanie w sprawie niepłacenia przez niego alimentów na rzecz pokrzywdzonych – w dniu 13.02.2013r. został przesłuchany w tej sprawie w charakterze świadka (k.47). W ocenie Sądu Okręgowego okoliczność ta, z dużą świadczą, że zgłoszenie się oskarżonego do urzędu pracy miało charakter instrumentalny i zostało uczynione dla celów niniejszego postępowania. Także leczenie psychiatryczne zostało podjęte przez oskarżonego w toku tego postępowania, co zdaniem Sądu Okręgowego nie daje podstaw do twierdzenia, że stan zdrowia oskarżonego w okresie objętym zarzutem uniemożliwiał mu podjęcie pracy i uzyskiwanie dochodów, a tym samym chociażby częściowe wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego względem pokrzywdzonych. Dla oceny zachowania oskarżonego w okresie zarzutu, zdaniem Sądu Okręgowego istotne jest również dokonanie analizy jego postępowania jeszcze przed tym okresem a sprowadzającego się do próby wyzbycia się majątku, co jak trafnie podnosi skarżąca wskazuje, że zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, iż konsekwentnie realizował on plan nie płacenia alimentów na pozamałżeńskie dzieci, przy jednoczesnym uniemożliwieniu im dochodzenia swoich roszczeń w drodze egzekucji.

Sąd Rejonowy dokonując oceny okoliczności sprawy, chociaż je dostrzegał, to w zasadzie nie poddał ich żadnej analizie, co doprowadziło go, wadliwych – na obecnym etapie postępowania – ustaleń faktycznych w zakresie możliwości wywiązywania się przez oskarżonego z obowiązku alimentacyjnego. Dlatego też zaskarżony wyrok nie mógł się ostać i z uwagi na treść art. 454 § 1 k.p.k. podlegać musiał uchyleniu.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Rejonowy winien wnikliwie ocenić cały zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, przy czym zwrócić należy uwagę, iż bardzo pomocne mogą okazać się dokumenty znajdujące się w aktach sprawy III Nsm 253/11, w których znajduje się szereg informacji dotyczących oskarżonego, a które nie zostały przez Sąd poddane jakiegokolwiek ocenie, mimo że przynajmniej w części ich kserokopie zostały dołączone do akt niniejszej sprawy. W realiach niniejszej sprawy dopiero całościowa ocena materiału dowodowego, w tym również pozornie nie związanego z zarzutem jak np. kopia wyroku dołączona przez oskarżycielkę (k.672) pozwoli na ocenę zachowania i postawy oskarżonego w okresie zarzutu oraz jego faktycznych możliwości zarobkowych. Jeżeli zaś Sąd będzie miał wątpliwości, co do tego, czy stan zdrowia oskarżonego uniemożliwiał mu podjęcie pracy to winien rozważyć dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku.